

гостро постає питання контролю знань студентів, оскільки велика ймовірність участі у виконанні контрольних робіт сторонніх осіб.

Взаємодія викладача і студентів за посередництвом комп'ютера, у віртуальному просторі Інтернет, – одне з нововведень, до якого потрібно пристосовуватися всім учасникам навчального процесу. Важливою умовою ефективності навчання у віртуальному навчальному середовищі є створення сприятливого психологічного клімату. Розробляючи курс, викладач повинен приділити цій проблемі значну увагу, адже часто студентів турбує відсутність практичної складової занять, яка повинна підкріплювати отримані теоретичні знання. Тому найоптимальнішим варіантом навчання буде поєднання різних форм навчання. Гарна освіта сьогодні - це синтез різних форм одержання знань і сучасних технологій, оптимальну комбінацію яких може визначити для себе тільки сам студент. А сам процес навчання повинен виступати - як співробітництво вчителя і студента. Весь час винаходити, вимагати, удосконалюватися – це вимоги сучасних реалій.

З усього вище сказаного, потрібно зробити висновок, що для викладача сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про сучасні освітні технології та прийоми навчання і виховання, впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції, йти в ногу з часом. Упровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій є об'єктивним процесом розвитку освіти. Однак вони не повинні використовуватися педагогами бездумно, оскільки жодну з технологій не можна вважати універсальною: кожна з них в різних ситуаціях дає різні результати, і це необхідно враховувати при їх виборі.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 229с.
2. Мархель І.І. Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України. / І.І. Мархель. – Одеса : Друк, 2001. – 242с.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів / Машбиць Ю.І., Гокуль О.О., Жалдак М.І. та ін./ за ред. Машбица Ю.І./Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К. : ІЗМН, 1997. – 264с.

Марина Сасенко

старший лаборант кафедри медичної інформатики, медичної та біологічної фізики, ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», Saenko_marina@rambler.ru

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Сьогодні розвиток суспільства характеризується переходом від індустріального етапу розвитку до інформаційного, тому головним напрямком сучасної науково-технічної революції є *інформатизація*. Інформатизація – це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-

економічних, науково-технічних, виробничих процесів, спрямованих на створення умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав громадян і суспільства на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, що ґрунтуються на застосуванні сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки [2].

Інформатизація освіти забезпечує формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування. Це дає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог. До цих проблем відносять: індивідуалізація навчання, організація систематичного контролю знань, можливість враховування психофізіологічних особливостей тощо. Результатами інформатизації освіти мають бути:

- розвиток інформаційної культури людини (комп'ютерної освіченості);
- розвиток змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів;
- скорочення терміну навчання і тренування на всіх рівнях підготовки кадрів та підвищення якості такого навчання і тренування;
- інтеграція навчальної, дослідницької та виробничої діяльності;
- удосконалення управління освітою;
- кадрове забезпечення усіх напрямів інформатизації України шляхом спеціалізації та інтенсифікації підготовки відповідних фахівців [2].

Навчання у вищому навчальному закладі має свої особливості, проблеми та способи їх вирішення всіма відомими методами навчання. Кожного року обсяги інформації, яку повинні засвоїти студенти, значно зростають, що призводить до зростання обсягів інформації, яку повинен представити та подати у певному вигляді викладач. Тому важливим питанням постає пошук сучасних та досконалих способів організації навчальної діяльності. Їх реалізують шляхом запровадження нових педагогічних технологій навчання. Але ж коли ми говоримо про будь-яку педагогічну технологію, ми маємо на увазі інформаційну технологію, оскільки основу технологічного процесу навчання складає отримання і перетворення інформації. Тому маючи на увазі технології навчання, які використовують комп'ютер, ми користуємося терміном «комп'ютерні технології».

Комп'ютерні технології навчання – це процеси збору, переробки, зберігання і передачі інформації за допомогою комп'ютера тому, хто навчається. Комп'ютерна технологія навчання (КТН) або інформаційна технологія навчання спрямована на досягнення цілей інформатизації навчання на основі застосування комплексу функціонально залежних педагогічних, інформаційних, методологічних, психофізіологічних і ергономічних засобів і методик, створених і організованих на базі технічного й програмного забезпечення ЕОМ.

Всі учасники навчального процесу у вищих навчальних закладах на сучасному етапі соціальних і технологічних перетворень тим чи іншим чином стикаються із використанням нових технологій навчання. Це стосується як викладачів, які керують навчальним процесом, так і студентів, які навчаються в

таких умовах, коли застосування нових методів навчання є неминучим. Однією з вимог до всіх учасників навчального процесу є готовність майбутнього фахівця до використання інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютеризованих систем загалом у навчанні та професійній діяльності.

Козлакова Г.О. виокремлює три рівні такої готовності: власний рівень володіння комп'ютеризованими технологіями, уміння безпосередньо використовувати їх у професійній діяльності, уміння підвищувати свій фаховий рівень за допомогою засобів Internet [1].

Кожному викладачу важливо задля ефективного використання в навчальному процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій володіти певними специфічними вміннями (М. Жалдак):

- застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в підготовці, аналізі, коригуванні навчального процесу, управлінні навчальним процесом і навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- добирати найраціональніші методи і засоби навчання, враховувати індивідуальні особливості студентів, їх нахили і здібності;
- ефективно поєднувати традиційні методичні системи навчання із новими інформаційно-комунікаційними технологіями.

Сьогодні педагогічні працівники, які організують навчальний процес у вищій освіті, мають змогу засобами комп'ютерних технологій вирішувати безліч питань, які виникають на різних етапах цього процесу. Комп'ютерні технології навчання є інструментом, який дає змогу викладачу якісно змінити методи, а також організаційні форми своєї роботи. На цій основі виникає можливість розвивати індивідуальні здібності студентів, спонукати кожного гармонізувати притаманні йому особистісні якості; концентрувати основну увагу на формуванні пізнавальних здібностей, на ефективній навчальній діяльності; підтримувати і розвивати прагнення до самовдосконалення; посилювати міждисциплінарні зв'язки у навчанні, комплексність вивчення явищ дійсності, *забезпечувати* нерозривні взаємозв'язки між природознавством і технікою, гуманітарними науками і мистецтвом; здійснювати постійне динамічне оновлення навчального процесу, його форм і методів, забезпечувати постійну адаптацію навчальних закладів до змінних зовнішніх умов і контингенту студентів тощо.

У процесі організації навчального процесу важливу роль займає використання презентацій для подачі та викладу нового матеріалу. *Презентація* (лат. praesentatio – показувати, представляти) – представлення перед аудиторією чогось нового, раніше невідомого або маловідомого. Важливо відмітити, що поряд із текстом, який використовується у презентації, можливе застосування зображення, яке може бути статистичним (графіки, таблиці, схеми, малюнки, фотографії) або динамічним (відеоматеріали). Це дає змогу в більш наочній, зрозумілішій для сприймання та запам'ятовування формі подати матеріал.

Навчальна презентація має на меті ознайомити студентів, слухачів з курсом, сформулювати в них позитивну мотивацію, зацікавити, переконати, показавши важливість навчальної програми в опануванні спеціальності та для успішної практичної діяльності.

Логіка викладу змісту презентації може бути побудована за декількома методами:

- індуктивний (послідовне викладення матеріалу шляхом від конкретних фактів та прикладів до абстрагування та узагальнення);
- дедуктивний (кроковий, ступеневий рух думки від загальної тези до виведення наслідків, конкретизації на прикладах);
- метод спірального викладення (увага зосереджується на одній центральній проблемі, або ідеї, викладач постійно повертається до неї, але вже на більш високому рівні, щоб збагатити основну ідею новими фактами);
- метод контрасту (полягає у протиставленні різних підходів, позицій, концепцій щодо однієї і тієї самої проблеми);
- асоціативний (логічне викладення доповнюється розгортанням ідеї у формі уявного ланцюга поєднаних образів);
- хронологічний (показ послідовності подій або процесів, їх розгортання у просторі й часі) [4].

На думку Т. Савчук, застосування презентацій у навчальному процесі має ряд переваг. Вони дають змогу викладачеві зацікавити студентську аудиторію предметом, тому заняття стають більш емоційними; презентації можуть створюватися для показу на великому екрані для студентської групи в аудиторії (наприклад, на лекційному занятті) та можуть використовуватися для індивідуального перегляду на комп'ютері (на практичних заняттях); можуть використовуватися як для занять із безпосередньою участю викладача, так і без його участі (під час виконання самостійної роботи, передбаченої навчальною програмою дисципліни); до того ж, презентації легко тиражуються та розповсюджуються [3].

Впровадження в навчальний процес інформаційних технологій супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи студентів, тому завданням викладача є постійна підтримка навчального процесу. Організація самостійної роботи студентів включає роботу з навчальними програмами, тестуючими системами, інформаційними базами знань. Такі форми роботи мають безліч переваг, серед яких виділяють забезпечення оптимальної для кожного студента швидкості сприйняття матеріалу, можливість самостійної організації вивчення теоретичного матеріалу, методів розв'язання типових задач, формування навичок дослідницької діяльності, забезпечення самоконтролю якості здобутих знань та навичок.

У процесі організації навчального процесу на основі спеціально розроблених комп'ютерних програм є можливість реалізації різних видів контролю. Такий вид роботи знімає частину навантаження з викладача, дозволяє зменшити час, відведений на оцінювання знань та вмінь студентів, підсилює ефективність і своєчасність контролю. До того ж, студенти відмічають, що такий вид роботи для них більш зручний та цікавий. Тестування можна використовувати на різних етапах навчального процесу. Такий вид контролю успішно використовується як для оцінки вхідного, так і для вихідного рівня знань, комп'ютерні технології навчання дають можливість використовувати тестування на підсумкових модульних контролях, що також

дає змогу скоротити час на оцінювання знань і можливість його подальшого ефективного використання.

Використання нових інформаційних технологій є об'єктивним процесом розвитку вищої освіти, без яких неможливе існування сучасного суспільства. В майбутньому нас чекає їх подальший розвиток, вдосконалення та створення нових технологій, що будуть застосовуватися в освіті. Тому важливим є питання розумного та правильного використання педагогами комп'ютерних технологій, оскільки жодну з них не можна вважати універсальною. Варто пам'ятати, що кожна з них в різних ситуаціях дає різні результати, і тому потрібно їх вміло та правильно використовувати у своїй практиці.

Список використаних джерел

1. Козлакова Г.О. Інформаційні технології: інтелектуалізація навчання у вищій школі / Г.О. Козлакова // Вища освіта України. – 2002. – №1. – С.48–52.

2. Основи інформаційного права України: навч. посіб. / Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. [та ін.] ; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. – К.: Знання, 2004. – 274 с.

3. Савчук Т. С. Використання інформаційних та комп'ютерних технологій в навчальному процесі / Т. С. Савчук // Збірник матеріалів Республіканської науково-практичної Інтернет-конференції «Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ» Вінниця, 12–18 квітня 2010 р. – К. : Видавництво «Кондор», 2010. – С. 261.

4. Шевчук С. П. Інтерактивні технології підготовки менеджерів. Навчальний посібник / С. П. Шевчук, В. А. Скороходов, О. С. Шевчук. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 232 с

Тетяна Стегній

*викладач технологічних дисциплін, спеціаліст першої категорії, Аграрний коледж управління і права Полтавської державної аграрної академії,
tanuta82@gmail.com*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

У сучасному світі важко уявити людину яка б не користувалася персональним комп'ютером та всевітньою мережею Інтернет. Однією із найістотніших складових інформатизації вищих навчальних закладів є інформатизація навчального процесу – створення, впровадження та розвиток комп'ютерне орієнтованого освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій. Головною її метою є підготовка фахівця до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства, комплексна перебудова педагогічного процесу, підвищення його якості та ефективності.

Впровадження в навчальний процес інформаційних технологій супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи студентів, що потребує постійної підтримки навчального процесу з боку викладачів. Важлива